

EUROPENII I-AU LUAT JUCARIILE LUI KOVESI – DNA are obligatia sa inceteze cu defilarea inculpatilor in catuse si sa-si revizuiasca tonul rechizitorial din comunicate. Scurgerea in presa a actelor din dosare este un alt narav la care DNA trebuie sa renunte. Parlamentul European si Consiliul UE au adoptat Directiva pentru respectarea prezumtiei de nevinovatie: „Statele membre iau masuri adecvate pentru a garanta ca persoanele acuzate nu sunt prezentate ca si cum ar fi vinovate” (Directiva)

Scris de Alex PUIU

International - Ue

Lovitura pentru „Casa de productie DNA”. Directia Nationala Anticoruptie trebuie sa revina la normalitate si sa le respecte acuzatilor prezumtia de nevinovatie, drept fundamental calcat in picioare ani de zile de parchetul cu cea mai jenanta rata de „succes” - peste 10% achitari definitive. O directiva de ultima ora a Parlamentului European si a Consiliului Uniunii Europene ii obliga pe procurorii condusi de **Laura Codruta Kovesi (foto)** sa puna capat prostului obicei al defilarii inculpatilor in catuse prin fata camerelor reporterilor chemati sa aplaude "spectacolul anticoruptie", sa isi reconsidere limbajul tendentios folosit in comunicatele de presa si sa termine cu scurgerea in presa de casa a unor acte si interceptari din dosare nefinalizate, meteahna pentru care statul roman a fost condamnat nu o data de Curtea Europeana a Drepturilor Omului.

Lovitura pentru „Casa de productie DNA”. Directia Nationala Anticoruptie trebuie sa revina la normalitate si sa le respecte acuzatilor prezumtia de nevinovatie, drept fundamental calcat in picioare ani de zile de parchetul cu cea mai jenanta rata de „succes” - peste 10% achitari definitive. O directiva de ultima ora a Parlamentului European si a Consiliului Uniunii Europene ii obliga pe procurorii condusi de **Laura Codruta Kovesi (foto)** sa puna capat prostului obicei al defilarii inculpatilor in catuse prin fata camerelor reporterilor chemati sa aplaude "spectacolul anticoruptie", sa isi reconsidere limbajul tendentios folosit in comunicatele de presa si sa termine cu scurgerea in presa de casa a unor acte si interceptari din dosare nefinalizate, meteahna pentru care statul roman a fost condamnat nu o data de Curtea Europeana a Drepturilor Omului.

Parlamentul European si Consiliul UE au adoptat - la ultima sesiune plenara desfasurata miercuri, 20 ianuarie 2016, la Strasbourg - **Directiva pentru consolidarea anumitor aspecte privind prezumtia de nevinovatie si**

dreptul persoanei de a fi prezenta in fata instantei in timpul procedurilor penale. Actul normativ reglementeaza modul in care trebuie respectat dreptul la prezumtia de nevinovatie in declaratiile publice si in comunicatele de presa ale autoritatilor cu privire la persoanele fizice supuse procedurilor penale. Articolele (3)-(5) din Directiva obliga statele membre sa-si ia masuri pentru a se asigura ca autoritatile publice nu se refera la persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate inainte ca vinovatia acestora sa fie legal stabilita, printr-o hotarare judecatoreasca definitiva.

Autoritatile nationale - parchete, politie - trebuie sa se abtina de la a mai prezenta persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate, in instanta sau in public, „**prin utilizarea unor masuri de constrangere fizica**”, cum ar fi „catusele pentru maini sau pentru picioare, boxele de sticla sau custile, cu exceptia situatiilor in care aceste masuri sunt necesare din motive specifice cauzei, fie legate de securitate, inclusiv impiedicarea persoanelor suspectate sau acuzate de a se rani sau de a-i rani pe altii ori de a distruge bunuri, fie legate de impiedicarea persoanelor suspectate sau acuzate de a se sustrage urmaririi sau de a avea contact cu persoane terte, cum ar fi martorii sau victimele”.

Pentru a transpune Directiva in legislatia nationala, statele membre au la dispozitie 24 de luni de la data publicarii actului normativ in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Prezentam in continuare pasaje din Directiva pentru consolidarea anumitor aspecte privind prezumtia de nevinovatie si dreptul persoanei de a fi prezenta in fata instantei in timpul procedurilor penale:

"PARLAMENTUL EUROPEAN SI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

avand in vedere Tratatul privind functionarea Uniunii Europene, in special articolul 82 alineatul (2) litera (b),

avand in vedere propunerea Comisiei Europene,

dupa transmiterea proiectului de act legislativ catre parlamentele nationale,

avand in vedere avizul Comitetului Economic si Social European (n.PE - JO C 226, 16.7.2014, p. 63),

dupa consultarea Comitetului Regiunilor,

hotarand in conformitate cu procedura legislativa ordinara (Pozitia Parlamentului European din 20 ianuarie 2016),

intrucat:

(1) Prezumtia de nevinovatie si dreptul la un proces echitabil sunt consacrate in articolele 47 si 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumita in continuare 'Carta'), articolul 6 din Conventia europeana pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale (CEDO), articolul 14 din Pactul international cu privire la drepturile civile si politice (PIDCP) si articolul 11 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului.

(2) Uniunea si-a stabilit obiectivul de a mentine si de a dezvolta un spatiu de libertate, securitate si justitie. in conformitate cu concluziile presedintiei Consiliului European de la Tampere din 15 si 16 octombrie 1999, in special punctul 33, consolidarea recunoasterii reciproce a hotararilor judecatoresti si a altor decizii judiciare si apropierea necesara a legislatiei ar facilita cooperarea intre autoritatile competente si protectia judiciara a drepturilor individuale. Din acest motiv, principiul recunoasterii reciproce ar trebui sa devina piatra de temelie a cooperarii judiciare in materie civila si penala in cadrul Uniunii.

(3) Conform Tratatului privind functionarea Uniunii Europene (TFUE), cooperarea judiciara in materie penala in cadrul Uniunii se intemeiaza pe principiul recunoasterii reciproce a hotararilor judecatoresti si a altor decizii judiciare.

(4) *Transpunerea in practica a acestui principiu se bazeaza pe premisa ca fiecare stat membru are incredere in sistemele de justitie penala ale celorlalte state membre. intinderea principiului recunoasterii reciproce depinde de o serie de parametri, care includ mecanisme de protectie a drepturilor persoanelor suspectate si acuzate si standarde comune minimale, necesare pentru a se facilita aplicarea acestui principiu.*

(5) *Cu toate ca statele membre sunt parte la CEDO si la PIDCP, experienta a aratat ca aceasta apartenenta nu ofera intotdeauna, prin ea insasi, un grad suficient de incredere in sistemele de justitie penala ale altor state membre.*

(6) *La 30 noiembrie 2009, Consiliul a adoptat o rezolutie privind o foaie de parcurs pentru consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate sau acuzate in cadrul procedurilor penale (n.PE - JO C 295, 4.12.2009, p. 1) (denumita in continuare 'foaia de parcurs'). Pe baza unei abordari etapizate, foaia de parcurs prevede adoptarea unor masuri privind dreptul la traducere si interpretare (masura A), dreptul la informare cu privire la drepturi si informare privind capetele de acuzare (masura B), dreptul la consultanta juridica si asistenta juridica (masura C), dreptul la comunicare cu rudele, angajatorii si autoritatile consulare (masura D) si masuri speciale de protectie pentru persoanele suspectate sau acuzate care sunt vulnerabile (masura E).*

(7) *La 11 decembrie 2009, Consiliul European a salutat foaia de parcurs si a inclus-o in Programul de la Stockholm – O Europa deschisa si sigura in serviciul cetatenilor si pentru protectia acestora (n.PE - JO C 115, 4.5.2010, p. 1) (punctul 2.4). Consiliul European a subliniat caracterul neexhaustiv al foii de parcurs, invitand Comisia sa analizeze si alte elemente ale drepturilor procedurale minime ale persoanelor suspectate si acuzate si sa evalueze necesitatea de a aborda si alte probleme, cum ar fi prezumtia de nevinovatie, in vederea promovarii unei mai bune cooperari in acest domeniu.*

(8) *Pana in prezent, pe baza foii de parcurs au fost adoptate trei masuri privind drepturile procedurale in cadrul procedurilor penale, si anume Directivele 2010/64/UE(5), 2012/13/UE(6) si 2013/48/UE(7) ale Parlamentului European si ale Consiliului.*

(9) *Scopul prezentei directive este acela de a consolida dreptul la un proces echitabil in cadrul procedurilor penale prin stabilirea unor norme minime comune privind anumite aspecte ale prezumtiei de nevinovatie si ale dreptului de a fi prezent la proces.*

(10) *Prin stabilirea unor norme minime comune privind protectia drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate si acuzate, prezenta directiva are ca obiectiv consolidarea increderii statelor membre in sistemele de justitie penala ale celorlalte state membre, pentru a facilita astfel recunoasterea reciproca a hotararilor in materie penala. Astfel de norme minime comune ar putea, de asemenea, sa inlature obstacolele din calea liberei circulatii a cetatenilor pe teritoriul statelor membre.*

(11) *Prezenta directiva ar trebui sa se aplice numai procedurilor penale astfel cum sunt interpretate de Curtea de Justitie a Uniunii Europene (Curtea de Justitie), fara a aduce atingere jurisprudentei Curtii Europene a Drepturilor Omului. Prezenta directiva nu ar trebui sa se aplice procedurilor civile sau administrative, inclusiv atunci cand procedurile administrative pot conduce la sanctiuni, cum ar fi procedurile legate de concurenta, comert, servicii financiare, trafic rutier, fiscalitate sau taxe suplimentare, precum si anchetele efectuate de catre autoritatile administrative in legatura cu aceste proceduri.*

(12) ***Prezenta directiva ar trebui sa se aplice persoanelor fizice care sunt suspectate sau acuzate in cadrul procedurilor penale. Aceasta ar trebui sa se aplice din momentul in care o persoana este suspectata sau acuzata de comiterea unei infractiuni, sau a unei presupuse infractiuni si, prin urmare, chiar inainte ca persoana respectiva sa fie informata de catre autoritatile competente ale unui stat membru, prin notificare oficiala sau in alt mod, cu privire la faptul ca este suspectata sau acuzata. Prezenta directiva ar trebui sa se aplice in toate fazele procedurilor penale, pana cand hotararea prin care se stabileste vinovatia sau nevinovatia persoanei suspectate sau acuzate de savarsirea infractiunii ramane definitiva. Actiunile in***

justitie si caile de atac care pot fi introduse numai dupa ce hotararea in cauza ramane definitiva, inclusiv actiunile in fata Curtii Europene a Drepturilor Omului, nu ar trebui sa intre in domeniul de aplicare al prezentei directive.

(13) Prezenta directiva recunoaste nevoile si nivelurile diferite de protectie aferente anumitor aspecte ale prezumtii de nevinovatie in ceea ce priveste persoanele fizice si juridice. Protectia persoanelor fizice este reflectata in jurisprudenta consacrata a Curtii Europene a Drepturilor Omului. Cu toate acestea, Curtea de Justitie a recunoscut ca drepturile care decurg din prezumtia de nevinovatie nu se aplica in acelasi mod pentru persoanele juridice ca pentru cele fizice.

(14) In stadiul actual de evolutie a dreptului national si a jurisprudentei la nivel national si la nivelul Uniunii, legiferarea la nivelul Uniunii a prezumtii de nevinovatie in ceea ce priveste persoanele juridice este prematura. Din acest motiv, prezenta directiva nu ar trebui sa se aplice persoanelor juridice. Acest fapt nu ar trebui sa aduca atingere aplicarii prezumtii de nevinovatie persoanelor juridice, astfel cum este consacrata in special in CEDO si interpretata de Curtea Europeana a Drepturilor Omului si de Curtea de Justitie.

(15) Presumtia de nevinovatie in privinta persoanelor juridice ar trebui sa fie asigurata de garantiile legislative existente si de jurisprudenta, a caror evolutie viitoare urmeaza sa determine necesitatea unei actiuni la nivelul Uniunii.

(16) **Presumtia de nevinovatie ar fi incalcata in cazul in care declaratii publice ale autoritatilor publice sau decizii judiciare, altele decat cele privind stabilirea vinovatiei, se refera la o persoana suspectata sau acuzata ca fiind vinovata, atat timp cat vinovatia persoanei respective nu a fost dovedita conform legii. Aceste declaratii si decizii judiciare nu ar trebui sa reflecte opinia ca persoana respectiva este vinovata. Acest fapt nu ar trebui sa aduca atingere actelor de urmarire penala care urmaresc sa probeze vinovatia persoanei suspectate sau acuzate, cum ar fi rechizitoriul, si nici deciziilor judiciare in urma carora produce efecte o hotarare suspendata, cu conditia respectarii dreptului la aparare. De asemenea, acest fapt nu ar trebui sa aduca atingere hotararilor preliminare de natura procedurala, luate de autoritatile judiciare sau de alte autoritati competente, care se intemeiaza pe suspiciuni sau pe elemente de proba incriminatorii, cum ar fi deciziile de arest preventiv, cu conditia ca aceste hotarari sa nu se refere la persoana suspectata sau acuzata ca fiind vinovata. inaintea luarii unei hotarari preliminare de natura procedurala, autoritatea competenta ar putea fi nevoita sa verifice daca exista suficiente elemente de proba incriminatorii impotriva persoanei suspectate sau acuzate care sa justifice hotararea respectiva, iar hotararea poate contine referiri la aceste elemente.**

(17) **Notiunea de 'declaratii publice ale autoritatilor publice' ar trebui inteleasa ca fiind orice declaratii care se refera la o infractiune si care emana fie de la o autoritate implicata in procedurile penale legate de infractiunea respectiva, cum ar fi autoritatile judiciare, politia si alte autoritati de aplicare a legii, fie de la o alta autoritate publica, cum ar fi ministrii si alti functionari publici, fara a se aduce atingere dreptului intern in materia imunitatii.**

(18) Obligatia de a nu se referi la persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate nu ar trebui sa impiedice autoritatile publice sa publice informatii privind procedurile penale in cazul in care acest lucru este strict necesar din motive legate de ancheta penala, cum ar fi in cazul in care materialele video sunt facute publice si publicului i se solicita sa ajute la identificarea autorului presupus infractiunii, sau in interes public, precum in cazul in care, din motive de siguranta, sunt furnizate informatii locuitorilor dintr-o anumita zona cu privire la o presupusa infractiune impotriva mediului, sau atunci cand organele de urmarire penala sau o alta autoritate competenta furnizeaza informatii obiective cu privire la stadiul procedurilor penale in scopul de a preveni tulburarea ordinii publice. Justificarea prin aceste motive ar trebui limitata la situatiile in care este rezonabila si pertinenta, tinand seama de toate interesele implicate. **In orice caz, modul si contextul in care informatiile sunt difuzate nu ar trebui sa creeze impresia ca persoana este vinovata inainte de a se fi dovedit vinovatia acesteia conform legii.**

(19) **Statele membre ar trebui sa ia masurile adecvate pentru ca autoritatile publice, atunci cand comunica informatii mass-mediei, sa nu se refere la persoanele suspectate sau acuzate ca fiind vinovate atat timp cat**

nu s-a dovedit conform legii ca sunt vinovate. In acest scop, statele membre ar trebui sa informeze autoritatile publice cu privire la importanta respectarii prezumtii de nevinovatie atunci cand furnizeaza sau dezvaluie informatii catre mass-media. Aceasta nu ar trebui sa aduca atingere dreptului intern care protejeaza libertatea presei si a altor mijloace de comunicare in masa.

(20) Autoritatile competente ar trebui sa se abtina de la prezentarea persoanelor suspectate sau acuzate ca fiind vinovate, in instanta sau in public, prin utilizarea unor masuri de constrangere fizica, cum ar fi catuselile pentru maini sau pentru picioare, boxele de sticla sau custile, cu exceptia situatiilor in care aceste masuri sunt necesare din motive specifice cauzei, fie legate de securitate, inclusiv impiedicarea persoanelor suspectate sau acuzate de a se rani sau de a-i rani pe altii ori de a distruge bunuri de orice tip, fie legate de impiedicarea persoanelor suspectate sau acuzate de a se sustrage urmaririi sau de a avea contact cu persoane terte, cum ar fi martorii sau victimele. Posibilitatea de a aplica masuri de constrangere fizica nu inseamna ca autoritatile competente trebuie sa ia vreo decizie formala cu privire la utilizarea acestui tip de masuri.

(21) Atunci cand este fezabil, autoritatile competente ar trebui, de asemenea, sa se abtina de la a prezenta persoanele suspectate sau acuzate, in instanta sau in public, purtand uniforme penitenciare, pentru a evita sa dea impresia ca sunt vinovate.

(22) Pentru stabilirea vinovatiei persoanelor suspectate sau acuzate, sarcina probei revine organelor de urmarire penala, iar orice indoiala ar trebui interpretata in favoarea persoanei suspectate sau acuzate. Presumtia de nevinovatie ar fi incalcatata atunci cand sarcina probei este inversata de la organele de urmarire penala la aparare, fara a se aduce insa atingere competentelor ex officio ale instantei de stabilire a faptelor, independentei autoritatilor judiciare atunci cand evalueaza vinovatia persoanei suspectate sau acuzate si utilizarii prezumtiilor de fapt si de drept privind raspunderea penala a persoanei suspectate sau acuzate. Aceste prezumtii ar trebui sa se incadreze in limite rezonabile, tinand seama de importanta mizei si mentinand dreptul la aparare, iar mijloacele folosite ar trebui sa fie rezonabil proportionale cu scopul legitim urmarit. Presumtiile ar trebui sa fie relative si, in orice caz, acestea ar trebui sa fie utilizate numai cu conditia ca dreptul la aparare sa fie respectat.

(23) In diverse state membre, nu numai organele de urmarire penala, ci si judecatorii si instantele competente au responsabilitatea de a cauta atat probe incriminatorii, cat si dezincriminatorii. Statele membre care nu au un sistem cu caracter contradictoriu ar trebui sa-si poata mentine sistemul actual, cu conditia ca acesta sa respecte prezenta directiva si alte dispozitii relevante din dreptul Uniunii si cel international.

(24) Dreptul de a pastra tacerea reprezinta un aspect important al prezumtii de nevinovatie si ar trebui sa functioneze ca masura de protectie impotriva autoincrimarii.

(25) Dreptul de a nu se autoincrimina reprezinta, de asemenea, un aspect important al prezumtii de nevinovatie. Atunci cand li se solicita sa dea o declaratie sau sa raspunda la intrebari, persoanele suspectate si acuzate nu ar trebui sa fie constranse sa furnizeze probe sau documente sau sa comunice informatii care ar putea sa conduca la autoincriminare.

(26) Dreptul de a pastra tacerea si dreptul de a nu se autoincrimina ar trebui sa se aplice aspectelor legate de infractiunea pentru care este suspectata sau acuzata o persoana, si nu aspectelor ce tin, de exemplu, de identificarea persoanelor suspectate sau acuzate.

(27) Dreptul de a pastra tacerea si dreptul de a nu se autoincrimina presupune ca autoritatile competente nu ar trebui sa oblige persoanele suspectate sau acuzate sa furnizeze informatii impotriva vointei lor. Pentru a se stabili daca a fost incalcat dreptul de a nu se autoincrimina sau dreptul de a pastra tacerea, ar trebui sa se tina seama de interpretarea Curtii Europene a Drepturilor Omului privind dreptul la un proces echitabil in temeiul CEDO.

(28) Exercitarea dreptului de a pastra tacerea sau a dreptului de a nu se autoincrimina nu ar trebui sa fie utilizata

impotriva persoanelor suspectate sau acuzate si nu ar trebui sa fie considerata, prin ea insasi, ca dovada ca persoana respectiva a comis infractiunea in cauza. Aceasta nu ar trebui sa aduca atingere normelor nationale privind aprecierea probelor de catre instante sau judecatori, cu conditia respectarii dreptului la aparare.

(29) Exercitarea dreptului de a nu se autoincrimina nu ar trebui sa impiedice strangerea, de catre autoritatile competente, a probelor care pot fi obtinute in mod legal de la persoana suspectata sau acuzata prin utilizarea unor masuri de constrangere legala si care au o existenta independenta de vointa persoanei suspectate sau acuzate, cum ar fi materialele obtinute in baza unui mandat, materialele in legatura cu care exista o obligatie legala de retinere si de prezentare la cerere sau probele de respiratie, de sange, de urina si de tesut in vederea efectuarii testului ADN.

(30) Dreptul de a pastra tacerea si dreptul de a nu se autoincrimina nu ar trebui sa impiedice statele membre sa decida, in cazul infractiunilor minore, precum incalcarile minore ale normelor rutiere, ca desfasurarea procedurilor sau anumite faze ale acestora sa poata avea loc in scris sau fara anchetarea persoanei suspectate sau acuzate de catre autoritatile competente, in legatura cu incalcare in cauza, cu conditia ca acest lucru sa fie in conformitate cu dreptul la un proces echitabil.

(...)

ADOPTA PREZENTA DIRECTIVA:

Articolul 1 - Obiect

Prezenta directiva prevede norme minime comune cu privire la:

(a) anumite aspecte ale prezumtiei de nevinovatie in cadrul procedurilor penale;

(b) dreptul de a fi prezent la proces in cadrul procedurilor penale.

Articolul 2 - Domeniu de aplicare

Prezenta directiva se aplica persoanelor fizice care sunt suspectate sau acuzate in cadrul procedurilor penale. Prezenta directiva se aplica in toate fazele procedurilor penale, din momentul in care o persoana este suspectata sau acuzata de comiterea unei infractiuni sau a unei presupuse infractiuni pana cand hotararea prin care se stabileste ca persoana respectiva a comis infractiunea in cauza ramane definitiva.

Articolul 3 - Prezumtia de nevinovatie

Statele membre se asigura ca persoanele suspectate si acuzate beneficiaza de prezumtia de nevinovatie pana la dovedirea vinovatiei conform legii.

Articolul 4 - Referirile publice la vinovatie

(1) Statele membre iau masurile necesare pentru a garanta ca, atata vreme cat vinovatia unei persoane suspectate sau acuzate nu a fost dovedita conform legii, declaratiile publice facute de autoritatile publice si deciziile judiciare, altele decat cele referitoare la vinovatie, nu se refera la persoana respectiva ca fiind vinovata. Prin aceasta nu se aduce atingere actelor de urmarire penala care au drept scop dovedirea vinovatiei persoanei suspectate sau acuzate si nici deciziilor preliminare cu caracter procedural care sunt luate de autoritatile judiciare sau de alte autoritati competente si care se bazeaza pe suspiciuni sau probe incriminatoare.

(2) **Statele membre se asigura ca sunt disponibile masuri corespunzatoare in cazul unei incalcarii a obligatiei prevazute la alineatul (1)** din prezentul articol de a nu se referi la persoane suspectate sau acuzate ca si cum ar fi vinovate, in conformitate cu prezenta directiva si in special cu articolul 10.

(3) Obligatia prevazuta la alineatul (1) de a nu se referi la persoane suspectate sau acuzate ca si cum ar fi vinovate nu impiedica autoritatile publice sa difuzeze informatii in mod public privind procedurile penale **atunci cand acest lucru este strict necesar din motive legate de ancheta penala sau in interes public.**

Articolul 5 - Prezentarea persoanelor suspectate si acuzate

(1) **Statele membre iau masuri adecvate pentru a garanta ca persoanele suspectate si acuzate nu sunt prezentate ca si cum ar fi vinovate, in fata instantei sau in mod public, prin utilizarea unor masuri de constrangere fizica.**

(2) Alineatul (1) nu impiedica statele membre sa aplice masuri de constrangere fizica impuse de circumstantele specifice cauzei, legate de securitate sau menite sa impiedice persoanele suspectate sau acuzate sa se sustraga sau sa ia contact cu terte persoane.

Articolul 6 - Sarcina probei

(1) **Statele membre se asigura ca sarcina probei in ceea ce priveste stabilirea vinovatiei persoanelor suspectate si acuzate revine organelor de urmarire penala.** Prin aceasta nu se aduce atingere niciunei obligatii a judecatorului sau a instantei competente de a cauta atat probe incriminatoare, cat si dezincriminatoare, si nici dreptului apararii de a prezenta probe in conformitate cu dreptul intern aplicabil.

(2) **Statele membre se asigura ca orice dubiu cu privire la vinovatie este in favoarea persoanei suspectate sau acuzate,** inclusiv atunci cand instanta evalueaza posibilitatea achitarii persoanei respective.

Articolul 7 - Dreptul de a pastra tacerea si dreptul de a nu se autoincrimina

(1) Statele membre se asigura ca persoanele suspectate si acuzate au **dreptul de a pastra tacerea** in legatura cu infractiunea de savarsirea careia sunt suspectate sau acuzate.

(2) Statele membre se asigura ca persoanele suspectate si acuzate au **dreptul de a nu se autoincrimina.**

(3) Exercitarea dreptului de a nu se autoincrimina nu impiedica autoritatile competente sa stranga probe care pot fi obtinute in mod legal prin utilizarea unor masuri de constrangere prevazute de lege si care au o existenta independenta de vointa persoanelor suspectate sau acuzate.

(4) Statele membre pot permite autoritatilor sale judiciare ca, la pronuntarea hotararilor, sa tina seama de atitudinea cooperanta a persoanelor suspectate si acuzate.

(5) **Exercitarea de catre persoanele suspectate si acuzate a dreptului de a pastra tacerea si a dreptului de a nu se autoincrimina nu se utilizeaza impotriva acestora si nu se considera a fi o dovada a savarsirii infractiunii respective de catre acestea.**

(6) Prezentul articol nu impiedica statele membre sa decida ca, in cazul infractiunilor minore, procesul sau unele faze ale acestuia sa se poata desfasura in scris sau fara interogarea persoanei suspectate sau acuzate de catre autoritatile competente in legatura cu infractiunea in cauza, cu conditia ca acest lucru sa respecte dreptul la un proces echitabil.

Articolul 8 - Dreptul de a fi prezent la proces

- (1) Statele membre se asigura ca persoanele suspectate si acuzate au dreptul de a fi prezente la propriul proces.
- (2) Statele membre pot sa prevada ca un proces care poate duce la o hotarare privind vinovatia sau nevinovatia persoanei suspectate sau acuzate poate avea loc in absenta persoanei in cauza, cu conditia ca:
- (a) persoana suspectata sau acuzata sa fi fost informata in timp util cu privire la proces si la consecintele reprezentarii; sau
- (b) persoana suspectata sau acuzata care a fost informata cu privire la proces este reprezentata de un avocat mandatat, care a fost numit fie de catre persoana suspectata sau acuzata, fie de catre stat.
- (3) O hotarare luata in conformitate cu alineatul (2) poate fi pusa in executare impotriva persoanei suspectate sau acuzate in cauza.
- (4) Atunci cand statele membre prevad posibilitatea desfasurarii proceselor in lipsa persoanelor suspectate sau acuzate, dar conditiile prevazute la alineatul (2) din prezentul articol nu pot fi indeplinite din cauza ca suspectul sau inculpatul nu poate fi localizat, in pofida eforturilor rezonabile depuse in acest scop, statele membre pot sa prevada ca o hotarare poate fi totusi luata si pusa in executare. In acest caz, statele membre se asigura ca, atunci cand persoanele suspectate sau acuzate sunt informate cu privire la hotarare si, in special, atunci cand sunt prinse, ele sunt informate si despre posibilitatea de a contesta hotararea si despre dreptul la un nou proces sau la o alta cale de atac, in conformitate cu articolul 9.
- (5) Prezentul articol nu aduce atingere normelor nationale conform carora judecatorul sau instanta competenta poate sa excluda temporar o persoana suspectata sau acuzata de la proces, atunci cand acest lucru este necesar pentru a asigura buna desfasurare a procedurilor penale, cu conditia ca dreptul la aparare sa fie respectat.
- (6) Prezentul articol nu aduce atingere normelor nationale care prevad desfasurarea in scris a procedurilor, sau a anumitor faze ale acestora, cu conditia respectarii dreptului la un proces echitabil.

Articolul 9 - Dreptul la un nou proces

Statele membre se asigura ca, atunci cand persoanele suspectate sau acuzate nu au fost prezente la procesul lor si conditiile prevazute la articolul 8 alineatul (2) nu au fost indeplinite, persoanele in cauza au **dreptul la un nou proces sau la o alta cale de atac care permite reexaminarea pe fond a cauzei, inclusiv examinarea unor probe noi, si care ar putea duce la anularea hotararii initiale**. In acest sens, statele membre se asigura ca persoanele in cauza suspectate si acuzate au dreptul de a fi prezente, de a participa efectiv, in conformitate cu procedurile prevazute de dreptul intern, si de a-si exercita dreptul la aparare.

Articolul 10 - Cai de atac

- (1) Statele membre se asigura ca persoanele suspectate si acuzate dispun de o cale de atac eficienta in cazul in care drepturile lor prevazute in prezenta directiva sunt incalcate.
- (2) Fara a aduce atingere normelor si sistemelor nationale privind admisibilitatea probelor, statele membre se asigura ca, atunci cand se apreciaza declaratiile facute de persoane suspectate sau acuzate sau probele obtinute cu incalcarea dreptului acestora de a pastra tacerea sau de a nu se autoincrimina, dreptul la aparare si caracterul echitabil al procedurilor sunt respectate.

Articolul 11 - Colectarea datelor

Pana la (n.PE - patru ani de la data intrarii in vigoare a prezentei directive) si, ulterior, la fiecare trei ani, statele membre transmit Comisiei datele disponibile privind modul in care au fost exercitate drepturile prevazute in prezenta directiva.

Articolul 12 - Raportul

Pana la (n.PE - cinci ani de la data intrarii in vigoare a prezentei directive), Comisia prezinta Parlamentului European si Consiliului un raport privind punerea in aplicare a prezentei directive.

Articolul 13 - Mentinerea nivelului de protectie

Nicio dispozitie din prezenta directiva nu se interpreteaza ca reprezentand o derogare sau o limitare a vreunui drept sau garantie procedurata asigurate potrivit Cartei, CEDO sau altor dispozitii relevante din dreptul international sau din dreptul oricarui stat membru care prevede un nivel mai ridicat de protectie.

Articolul 14 - Transpunere

(1) Statele membre asigura intrarea in vigoare a actelor cu putere de lege si a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive pana la (n.PE - 24 luni de la data intrarii in vigoare a prezentei directive). Statele membre informeaza imediat Comisia cu privire la acestea.

Atunci cand statele membre adopta aceste dispozitii, ele cuprind o trimitere la prezenta directiva sau sunt insotite de o astfel de trimitere la data publicarii lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Statele membre transmit Comisiei textul principalelor dispozitii de drept intern pe care le adopta in domeniul reglementat de prezenta directiva.

Articolul 15 - Intrarea in vigoare

Prezenta directiva intra in vigoare in a douazecea zi de la data publicarii in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Articolul 16 - Destinatari

Prezenta directiva se adreseaza statelor membre in conformitate cu tratatele.

Adoptata la...

Pentru Parlamentul European Pentru Consiliu

Presedintele Presedintele"

[*Cititi aici Directiva pentru consolidarea anumitor aspecte privind prezumtia de nevinovatie si dreptul persoanei de a fi prezenta in fata instantei in timpul procedurilor penale](#)